

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben.	— fill.	16 kor. — fill.	— fill.
Egy évre . . . 10 kor.	— fill.	Egy évre . . . 16 kor.	— fill.
Fél évre . . . 5	— fill.	Fél évre . . . 8	— fill.
Negyed évre . . . 2	— fill.	Negyed évre . . . 3	— fill.
Egy óra . . . 1	— fill.	Egy óra . . . 1	70

Egyösszám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ifj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többszó megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Ki győzött ?

Debreczen, jul. 9.

Azok a lapok, melyek már tegnapelőtt, tegnap zengték a hozsannát a grancsiárnak, ma már örömradiállal hirdették: a függetlenségi párt harcias elemének a vereségét.

Korai még a nagy öröm, nem melegegett még meg a bán a magyar kormányelnöki bársonyszékben.

A függetlenségi párt nem adta még fel a harcot, sőt ezután e g y e s ü l t erővel fog küzdeni az osztrák kamarilla küldöttje ellen.

A Házban bár nem volt vihar, a küzdők táborának lelkes harcosai Kossuth Lajos szellemét idézték fel újra:

„Béke nincs igazság nélkül! És a harcnak nem lesz vége, míg a Magyar nemzet igazsága nem győzedelmeskedik!

Azok a magyarok, akiknek nincsen bátorságuk nyíltan színt vallani saját édes hazájuk igaza mellett, akik egy czimért, egy cifra keresztért, egy vállveregetésért, az udvari kegy egy sugaráért, a hataloméért, vagy bármi másért az ugynevezett nagyhatalmi kérdést tolják előtérbe, mely nem

egyébb, mint a valódi magyar függetlenség halottas kocsija: örvendjenek, hogy vannak bátrabb, tisztább látású, önzetlen hazafiak, akik nem áhítanak sem czimet, sem rangot, sem hatalmat, hanem nemes egyszerűséggel feláldozzák egyéni vágyaikat és odaadják magukat gátnak a bécsi romboló áradat elé és megakadályozzák, hogy az osztrák özönvíz minduntalan előntse a magyar virányokat.

A függetlenségi párt legutóbbi határozata nem a harcias tábor veresége.

Ismét együtt voltak e határozat meghozatalánál azok, akiket a bán politikája egy pillanatra elválasztott egymástól és most, hogy egységes ismét a hazafias tábor, egy a gondolatuk, egy a céljuk: Magyarország függetlensége!

Az a bizalmatlanság, amelylyel a függetlenségi párt a bánt fogadta, bizalmatlanság most is és a nemzet jogaiért a harcot minden függetlenségi képviselő folytatni fogja.

Felséges harc ez, melyből okvetlen a Magyar nemzet kerül kigyőztesen!

Az osztrák szoczialisták a magyar alkotmányért.

A nagyhatású hazaffyaknak, kik hazátlan bitangoknak nevezték a szoczialdemokratákat, ugyan erős leczkéket adnak a hazátlan bitangok. Legutóbb is a budapesti szoczialdemokraták voltak, kik Khuen ellen először szálltak sikra, hogy megmentsek a magyar alkotmányt. De nemcsak a magyar szoczialisták védelmezői a magyar alkotmánynak, de a bécsi e k i s. A bécsi „Arbeiter Zeitung“ tegnapi száma élén állást foglalt a Körber-kormány lemondása és Magyarország ellen intézett hivatalos támadása ellen:

„Körber — írja az említett ujság — érdemet akar magának kovácsolni abból, hogy a magyar függetlenségi pártnak tett engedmények miatt mondott le. Nem tudjuk, hogy szokott beszélni Ő felsége a minisztereivel, de mi ezt mondtuk volna Körbernek: Hát ugyan mit lehetett volna tenni Magyarországon mást, mint engedni? Ha Körber amiatt panaszkodik, hogy az obstrukciónak engedtek, elfelejti, hogy ezzel csak önmagát gunyolja. Hát ő mit tett az obstrukcióval? Ő is engedett neki egyszer, vagy kitért előle nyomorult alkotmány sértéssel. Magyarországon persze nem lehet így tenni. De Körber bele sem tudja magát képzelni egy alkotmányos ország helyzetébe. Kü-

Bizony csak asszony volt.

Írta: **Klein Sándorné.**

Ott álltam este 11 órakor a porosz országúton, Rónaszékyné kocsija után bámulva és nagyon örültem, hogy az épp a felhők közül előbukkanó holdvilágon kívül senki sem látott e pillanatban, mert szörnyű buta ábrázatom lehetet. Mindkét kezemmel elfödtem arcomat, mert úgy véltem észrevenni, hogy még ő is a szerelmes légyottoknak pártoló és hallgatag szemtanúja, gunyosan vigyorog le reám, mitha csak mondani akarná: Sokat láttam, sokat tapasztaltam hosszú életemben, de ehhez hasonló felsülést még soha! . . .

Dühösen hátat fordítottam neki és keserűen felkaczagtam, mivel éreztem, hogy némileg megérdemeltem ezt a leczkét hirtelen átpártolásom miatt. De azért feltettem magambah, hogy megbosszulom magam, — nem mivel érzelmeimmel rut játékot üzött, — hisz erre, mint mondtam, rászolgáltam; — de, mert éjnek idején a faképnél hagyott és én most a jó két órai utat megtehetem — az apostolok lován.

Éjfélután egy óra volt, mikor fáradtan, mint a kutya, megérkeztem lakásom elé. Azonba dicséretemre meg kell vallanom hogy nem hánykódtam a kijátszott és kétségbeesett

szerelmetek módjára, nyugtalanul párnáimon, hanem rövid pár percz múlva, ha nem is az igazak, de a fáradtak álmát és a nap már jól fönnjárt az égen, mikor inasom belépett egy levéllel, melynek czimzése — miután szememből kitorültem az álmod — fölismertem Rónaszékly Veron kuszált vonásait.

Vajjon mit akarhat ismét ez az ördögös asszony? — Félrédobtam a levelet az asztalra. Ejh ráérünk erre még! és nagyot nyújtóztam az ágyban.

— Hány az óra, Jóska? — Fordultam inasomhoz.

— Tíz óra tekintetes ur.

— No'iszen, szépen elaludtam.

— Későn méltóztatott haza jönni, már azt hittem, hogy valami baj érte a tekintetes urat.

— Hát Lajnak ugyan nem baj, de bolondnak, bizony elég bolond história.

Azzal a levélre sandítottam. — Mégis csak jó volna megtudni.

— Láss a reggeli után Jóska én még egy kissé heverészek.

Alig, hogy behuzta Jóska maga után az ajtót, mohón nyultam a levél után. Bár-mint játsztam is magam előtt a közömböset, égtem a vágytól, megtudni, mit tartalmaz. Letéptem a borítékot és olvastam, a mint következik:

„Kedves numero drei! Hát hogy tetszett a tegnap esti exkurzió? Ha, ha, ha! nemde, ezt jól csináltam? Ugy-e nincs menyeibb élvezet, mint egy ilyen holdfény melletti séta, kivált olyan költői léleknek, mint maga. Ebből is láthatja, hogy mindig csak a javát akartam. (Vigyan el a fránya!) Láss, ön szerencsés csillagzat alatt született, hogy kalandunk ily simán folyt le. Egészen máskép ütött volna ki a dolog, ha a báró kis-asszony az utolsó pillanatban meg nem retírált. És pedig:

Én kivitem volna önöket a negyed-óránnyira fekvő állomáshoz, hol egy jó órát kellett volna várakozniok a vonatra. Képzelteti, az indóház mögötti kis parkban mily élvezetesen telt volna az az óra, bágyadt holdsugar mellett szerelmes turbékolás között. Ugy-e hogy mondva se lehetett volna jobban csinálni. A szívem is repes az elragadtatástól, ha erre az igazán költői idilre gondolok.

Időközben visszahajtok a kastélyhoz, föllármázom a házat, berontok az én forró imádómhoz, a báróhoz, elkialtom magam, hogy „tűz van! — viszik, rabolják Juczikát!“ És ha a báró ur sebtiben fogattat, még idejében inflagranti érheti a poétát meg a baroneszt.

E közben én, mint a ki dolgát legjobban végezte, szépen kereket oldok.

lönben remélhető, hogy Barabás Béla ez a ferfi, a kinek Ausztria igen sokot köszönhet, majd leszoktatja Körber urat az ultra-svaregelbségről s megérteti vele hogy a magyar parlament alkotmányos ujoncmegajánlási joga nem áll az osztrák minisztertanács ellenőrzése alatt. Körben egész lemondása csunya és nevetséges komédia, a műly azt is megmutatja, hogy az osztrák miniszterelnök a Magyarországhoz való közjogi viszonyból sem ért semmit.

Hogy kezelik a magyar népet?

Irta: Nagy István kémeri ref. lelkész.

I.

E lap június 15-iki számában „Telepítés Erdélyben” cz. cikkben rámutattam az erdélyi magyarság apadásának egyik okára. Már ott jeleztem, hogy alkalom adtán irni fogok ennek a szomorú jelenségnek egy másik okáról. Azt teszem most a cikk homlokára tett cím alatt.

Legszélső ellenzéki pártállásunk mellett sem szabad ugyan kormányunktól és az azt támogató párttól a haza és fajszeretetet megtagadnunk. Elkell ismernünk jóakaratu igyekezetét különösen földmivelés emelésére, mely igyekezet több üdvös törvény alkotásában nyilatkozott meg.

Azokban míg ezek az üdvös intézkedések is csak részlegesek, az ötletekkel gyógyítás jellegét viselik magukon, mint általában egész országkormányzásunk ugy e téren is nélkülözniük kell a nagyobb szabású, egyetemes politika gyökeresen gyógyító hatalmas

És most csikorgathatja a fogát tetszése szerint. De ne még! Előbb hadd mondok el, miért inszenáltam volna így a dolgot. Nos, nem találja el? mert — szeretem. Szeretem már 2 év óta forrón, lángolón. És bosszantott, fajt, hogy ön ezt nem akarja észrevenni, hanem ahelyett látnom kellett, mint bolondul bele napról-napra jobban abba a kutvizen destilált bábuba, csupán azért, mivel az arca lilium, az ajka korall, a szeme azur a termete ringó nádszál, mint a hogy önök, poéták mondják — és ki annyira nem értene önt, mint a hogy én nem értem a szanszkrit nyelvet.

Nos, ha ez a szöktetési kísérlet ugy sült el, mint a hogy én tervbe vettem, ugy önre nézve a Juczi baronesz örökre elveszett, mert a báró féktelen dühében első sorban megverekedett volna önnel és a báró kisasszonyt pedig valamely kolostorba dugja mindaddig, míg a rangjához illő férjet nem talál.

Elképzelheti most már ezek után azt a földöntuli gyönyörűséget, a mit akkor éreztem, mikor a nem sikerült expedíció után karjaiban találtam magamat, — még most sem tudom felfogni miképen. De azt is megérti, hogy nem vagyok az az asszony, a ki az érzelmek ily hirtelen metamorfózisában hinni tudjon.

Tudja, a becsapott fél nem szeretek lenni, ezt a szerepet mindig az erősebb nemnek szántam. De önnel egészen másként áll a dolog. Ismételve mondok, lelkem egész erejével szeretem önt. Rajta áll, hogy nekem higgyen . . .

Holnap megyek Abbáziába üdülni. A tegnapi nap eseményei még az én erős idegzetemet is megrendítették. Hat hétig leszek távol. Azt hiszem, ennyi idő elég, hogy irántam táplált érzelmeivel tisztába jöjjön.

alkotásait: addig még e részleges intézkedésekkel szemben is ott állnak olyan törvények, melyek általánosabb érvényűek, de káros hatásuk lévén, az elszegényedés, inség terjesztésével észrevehetővé teszik a föld népére nézve a czélszerű törvények üdvös hatását. Mert törvényhozásunk évről-évre halomszámra gyártja a földmivelés érdekeit szolgáló hivatott törvényeket is; de menjen ki a nép közé széles e hazában bárki és nem fog találni egy lelket, a ki tudna szólni néki a földmivelés, a föld népe gazdasági emelkedésének törvények által lett bekövetkezéséről. Ha a nagy alföldön a földmivelés magasabb foku; a nép jóléte áll ugy a hogy: ez kizárólag az alföld népe magasabb foku szellemi képességének, minden tekintetben magasabb műveltségének az eredménye.

Az erdélyi nép pedig szegény; földművelése meg sok helyen azon a fokon áll, a hol száz évekkkel ezelőtt. Erről azonban a másik cikkben szólok, most a törvényekről és azok végrehajtásáról.

A tagosítással és az erdőknek állam kezelés alá vételével az erdélyi népet teljesen koldussá tették és a székely megyékből Olahországra vándorlásra kényszerítették.

Mindenki tudja, hogy a közös vámterület mellett Magyarország földművelő népe gabonáját nem értékesíthetvén, ma csak marhatenyésztésből szerezhet valamit; a gabonatermés a család kenyérnek váóján kívül a föld adóját alig futja. És a tagosítással, de főképen az erdők eltiltásával ettől az egyetlen bővebb jövedelem forrástól van megfosztva az erdélyi nép. Mert nagyon sok helyen, így p. o. községünkben is a tagosítás egy talpalatnyi legelőt sem hagyott a községnek; az őserdőkben lehető legeltetést eltiltotta, tehát ezzel a szegény népnek lehetetlenné teszi a marhatartást, következés-

Tegnap esti szerelmi vallomását olybá veszem, — mint a mi tényleg lehetett — idő és alkalomszülte fellobbanásuak. Vizsgálja meg szívet, és ha ugy találja, hogy tévedek, hogy nem pillanatnyi felhevülés moodatta önnel az engem annyira boldogító szavakat, ugy jöjjön utánom és mint boldog jegyesek térendünk vissza. — — —

— Ühüm, majd ha fagy! — szoltam özsze morzsolva a levelet. Engem ugyan másodsor nem tesz lóvá Vera ő nagysága. Csak azért sem leszek „numero drei.”

Hogy is mondja a nóta? Várhatsz babám, elvárhatsz, mig csak bele nem fáradsz! —

Hát ezek gyönyörű feltevések voltak, de fájdalom, az ember nem mindig ura akaratanak, annál kevésbbé érzelmeinek.

Jött, mult az idő és azon szomorú tapasztalatra jutottam, hogy Vera asszony képe mindjobban bele vésődik szívembe. Ugy éreztem, hogy üldöző szellememmé vált, mely soha pihenni nem hagy és a távolból arra kényszerít, hogy éjjel-nappal vele foglalkozzam. A legellentétebb érzelmek közt hánykódtam. Hol gyűlöltem, hol ugy éreztem, hogy nála nélkül az élet képtelenség. Számtalanszor azon voltam, hogy csomagoljak és utána menjek és a legnagyobb önmegtagadásomba került, hogy hű maradjak e határozásomhoz, nem szolgáló játéklabdául az asszony kezében. Végre mégis legyőztem önmagamot.

Pontosan a hat hét letelte után következő levelet kaptam:

„Ön nem jött, tehát nem szeret. Nem akart feleségének, így hát kénytelen, kellelten el kell hogy fogadjon anyósának. E levéllel egyidejűleg a bárónak is megküldöm beleegyezésemet, hogy nejjévé leszek. Mint ilyen, könnyű lesz az ön utait is egyengetni

képen a földnek jó művelését, mert p. o. nálunk is mintegy 600 földműves családból jó ha 50 szász, 4, 6, 8 darab marhával, a többi 2 gyenge tehénnel hegynek fel, hegynek le kemény anyagos földben. Ismerjük mindnyájan a több év óta méltán felszinen tartott székelykérdést. Ebben gyökerezik az. Mert mikor törvény, mondjuk az állam, a mely az ő látható alakjában, mint kormányhatalom egyedül az ország boldogítására volna rendeltetve, nevetséges elméletek tulajdonságait, czélt tévesztett megvalósításával, a nagy kiterjedésű erdei legelőktől eltiltja a föld népét, ezzel szájából vette ki a falatot ott Erdélyben. Ott ugyanis, és épen a magyarság zömét, erejét képező székely megyékben, Maros-Torda, Háromszék, Udvarhely és Csikmegyében a földbirtok oly kevés, hogy átlag véve a legtehetősebb földműves gazdának van 20—25 h. földje, egy mágnásnak nincs annyi, mint egy gazdag debreczeni polgárnak; ezeknek pedig 1—5, 6 holdig. Látnivaló, hogy ebből marhatartás nélkül meg nem él.

De azoknak a gyönyörű erdélyi marokknak kipusztulása — melyeket addig kövér legelőkn, illatos réti szénával, erdők mélyén, majd otthon télen át valóságos szerető gondozással nevelt az erdélyi gazda, — valóságos országos veszedelem is, hiszen legalább uradalmakba innen szállítják a legzebb, legjobb marhákat.

Hanem azért ezektől a munkás erőttől megfosztott, rosszul, vagy sehogy sem művelt töviset, és bogáncskórót termő földektől az az adót épen ugy szedik, mintha a Kanaán földje volna.

Van-e annak a szegény embernek földjét mivel miveln, vagy nincs, terem-e az, vagy nem! — az nem kérdés, fizeted a kataszterben megbecsült földosztályt.

Juczikát illetőleg. Látja, mégsem vagyok olyan rossz, mint ön hitte.

Isten önnel kedves vöm:

Rónaszékyné.*

Forogni kezdett velem a világ. És egyidejűleg oly metsző fájdalmat éreztem szívemben, hogy azt hittem, menten meghalok . . .

Ennek nem szabad megtörténni! . . . Hátha még nem késő . . .

Mint az örült kirohantam az utcára.

Magam sem tudom, mint értem Vera lakására, csak akkor ocsudtam fel, mikor előtte álltam.

— Elküldte? — lihegtem.

— Mit? — kérdé ártatlan arcczal.

— A levelet . . . a bárónak . . .

— Hát persze, hogy el . . . csak nem képzelem, hogy játékot üzök önnel . . .

— Óh akkor végem van!

Lerogytam egy székre és kezeimbe tettem arczomat.

Sirva, kacagva borult a lábaim elé és ölembé hajtotta fejét.

— Hát nem álom . . . szeretsz . . . csakugyan . . . Béla! . . . szólj, én édes üdvösségem . . . Hadd hallom ajkaidról ez észbontó szót . . .

— Szeretlek! . . . forrón . . . soha el nem rontó szerelemmel . . . — kiáltam és magamhoz ölelem . . .

— De — hát a levél? . . .

— Eszem ágában sem volt elküldeni — szolt, édesen felkacagva, ez volt utolsó tromfom ebben a nehéz játékban. De most enyém vagy és nem engedlek soha! . . .

Ha az istenadta föld népe sirva elhagyja földjét, hvzáját, az sem baj, jön a helyére oláh, szász, az is fizet, a végrehajtónak, adóhivatalnak nem feladata tudakozni magyar, vagy szász vagy oláh pénzt adnak-e be neki! — Pedig az az erdélyi nép hogy szereti a földjét! Hogy ragaszkodik az ahhoz! Otthon az Alföldön én azt nem láttam De hát nagyon kevés van neki azért.

Aztán, hogy ölik meg azt a szegény népet a tagosítás végrehajtásával! Micsoda lelkiismeretlenség, hóhérság az, hogy a szegény és tudatlan néppel elbának azok, a kiknek kezeibe van letéve az ő összes vagyona.

Tudok esetet, hol a tagosítás egy a községben elhatalmasodott embernek pár száz hold birtokát az egész határ legjobb részében megszorította 2—300 holddal, sik területen a község közelében, a szegény népet eldobálta hegytetőkre, hegyszakadékokba.

Egy másikat, a hol a vármegye tisztii ügyésze és ennek sógora, egy főszolgabíró egy községet a tagosítási munkálatok folyamán két oldalról fogtak közre, hogy mindegyik a maga birtokával közvetlen a falu alá nyomuljon, az egyik mintegy 8 kmnyiről egy másik falu határából, de amabban is összeszedett birtokkal; hogy míg ők 5—600 holdas birtokukat 10 percz alatt a faluból elérhették, a szegény ember 3—4 hold földjéhez 2 órai vándorlás után érjen el; egyik esetben meg azért, hogy a hatalmas közigazg. tisztviselő tagosított birtokával befurakodván a szomszéd falu határig, ennek birtokosait oda kényszerítette, hogy mert földjeik messze vannak és azoknak megközelítése a tagbirtokon át szinte lehetetlen, neki potomáron eladják földjeiket, a minthogy keserű kifakadások, káromkodások közt nem egyszer hallottam, hogy 8—10 forintért oda adjuk neki földünket. — És azaz Istentelenség Erdélyben lakozásom idején egy forumon már keresztül ment.

Tudok viszont olyan tagosítási végrehajtást a székely földön, mely éveken át húzódtott, de a szegény nyomorult népet minden évben hitegették, hogy meglesz. Az e miatt nem trágyazott, nem szántott, nem vetett; legfelyebb kaszált valami gazt takarmánynak, vagy legeltetett szántóföldjén.

Talán, hogy mért nem kerestett orvoslást, igazságot?! . . . Hol?! Hiszen a jó Isten az égben még mindig közelebb van az igazságot kereső emberhez, mint a földön lako emher. És gondolna valaki, hogy Magyarország ma még lehet igazsága a szegénynek?!

Európában ha Muszkaországban lehet nagyobb romlottság kütönösen a közigazgatásban, és nagyobb inség a szegény népnél, mint Magyarországon, de több helyennem hihetem.

Tiborecz, a Bánk-bán korából van, jöhetne millió; de Bánk-bán, kinek színe meg esnek a szolga nép szívtépő inségén, ma még nincs Magyarországon. A szegény ember ma hiába megy panaszával azokhoz a tisztviselőkhöz, kik az ő pénzén éneik, köszönje meg ha ép bőrrel megmenekülhet: ha mint rágalmozót el nem zárják.

Mert volt egyszer egy néminemű pap, a ki a sokképen sanyargatott népek élére állt egy közönséges falusi bíró ellen keresve igazságot. Hát az igazság az lett, hogy a mihor a panaszolóknak nagy részát fenyegetésekkel visszavonulásra bírták, a lelkész a király ügyész megfenyegette, hogy palástját veszti, mint a rágalmozó, — holott a legfelső forumon a belügyminiszter a tisztesség kedvéért mégis elítélte a panaszlotta valami csekély pénzbírságra. — De hát ez az ember a kormánypártnak volt megbe-

csülhetetlen kortese és a főszolgabírónak mindenese.

Ismertem főszolgabírót, a ki mintegy kis, alig 2 ezer lelket számláló községnek a polgármestere a jegyzőnek, és egy árendás zsidónak a szövetségében a szó teljes értelmében kiszivta falujának vérét, zsirját. Mindenki tudta róla, hogy egy iszonyatos ember és ez az ur megyéjében egy klikkbe egyik főintéző, később mint főszolgabíró községében és járásában olyan mindenható ur lett, a ki állambivatalnokokat dobáltatott egyik helyről a másikra, ha valamelyik az ő cirkulusait zavarni merészelte, a kitől e miatt mindenki rettegett, mindenki kegyét kereste, holott egyébként is annyira elvetemült ember volt, hogy minden képviselő választásnál ő maga ezereket vágott zsebre, felesége pedig szazakat érő arany, ezüst ékszerekkel jelent meg.

Ezt az embert végre is a mellé rendelt fiatal szolgabíró egy szintén fiatal aljárásbíróval összefogva, mint közönséges sótolvajt leplezte le. Ennek 2 éve, de ez az ur tudtommal még ma sem ül börtönben, mindössze az elkeseredett, általa koldussá tett nép dühe elől, megugrott falujából. És ha az a végsőig keserített nép ezt az embert agyonveri azt a népet lövetik — ez Magyarország a törvény és igazság.

Ismerek jegyzőt, adókönyvet, jegyzőkönyvet, okiratot hamisított, ki ellen nem mernek szólni, mert az első esetben éveken át folytatott perben a jogos panaszost fenyegették börtönrel, a második esetben pedig az általa becsapott tudatlan és ártatlan bírót.

És ismerhetünk ilyen dolgokat szám nélkül.

Isméri az a ki a szegény nép között él, annak azt a lesújtó meggyőződését, hogy minden ur akasztófárával.

És Magyarországon nem szökik az arczába a vér az embernek, az osztrák újságban neány nappal ezelőtt olvastuk, hogy ebben az országban semmi sem lehetetlen, t. i. az általános romlottság miatt.

És Magyarországon a hivatalos hatalommal visszaélők, népelynyomók se nem tudják azt a tényt, sem el nem hiszik, hogy az 1848/49-iki rettenetes vérengzéseknek, pusztításoknak társadalmi (sociális) forradalom jellege is volt, mert nem egy helyen a földesurakat gyilkoló oláh hordákban magyar jobbágyok is részt vettek az urak öldöklésében. Ezt nem tudják, nem hiszik. Pedig ez ma már történelmileg bebizonyított tény, melyet erdélyi lakozásom ideje alatt élőszóval közvetlen szemtanuktól magam is hallottam.

NAPI HIREK.

A vízvezeték és csatornázás.

Debreczen törvényhatósági bizottsága ma délután tartandó közgyűlésén veszi tárgyalás alá a 16 milliós nagy kölcsön felvételére vonatkozó tanácsi előterjesztést.

A tárgysorozat 26 ik pontját képezi a 16 milliós kölcsön ügy. Tekintettel arra, hogy ezt megelőzőleg is több fontos tárgy kerül elintézés alá, melyek közül egyik-másik hosszabb vitára ad alkalmat, megtörténhetik, hogy a 16 milliós kölcsön csak másnap, pénteken kerül elintézésre.

Az a nap, melyen ezt az ügyet tárgyalni fogják, örökre emlékezetes

marad Debreczen város fejlődésének történetében és azok és pedig Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Roncsik Lajos főszámvevő, kik ezt a nagyfontosságú és nagyszabású tervezetet kidolgozták, örökre kiérdemelték a polgárság halálját, igaz rokonszenvét, elösmerését.

Szent és nemes czél vezette a munkálat készítőit. Városunk iránti szeretet, annak jövő nagysága, fejlődése vezette őket, mikor ezzel a tervezettel a törvényhatósági közgyűlés elé léptek.

Felre kell tenni ennél a kérdésnél minden politikai, egyéni ellenszenvet, — na ugyan ilyen léteznék ma még a közgyűlési terem falai között, — el kell e kérdésnél törpülni a kislelkedésnek, fukarságnak, mert hiszen nem egyéni érdekekről, hanem egy város jövőjéről, annak fejlődéséről, újjaalakításáról van szó.

És ezt mind megakarják, meglehet úgy valósítani, hogy a polgárságot nem terhelnek meg egyetlen fillér pótdóval sem.

Ilyen körülmények között nincs itt helye sem gáncoskodásnak, sem tétovázásnak, ki kell mondani a közgyűlésnek: igenis akarjuk, hogy Debreczen fejlődjék, nagy és virágzó legyen, megszavazzuk a 16 milliós kölcsönt, hogy végre rendeztessenek a város pénzügyei és megvalósítsanak a feltétlenül kielégítésre váró szükségletek és ezek között első sorban a legfontosabb, a legsürgösebb szükséglet: a vízvezeték és csatornázás.

Mert elvitázhatatlan, az elősorolt szükségletek között a legégetőbb a vízvezeték és csatornázásnak megvalósítása.

Enélkül Debreczen nem fejlődhetik, a vízvezeték és csatornázás nélkül Debreczen a régi, félszázad előtti nagy falu marad.

Végtelenül szerencsétlen eszme, gondolat, hogy a vízvezeték — csatornázás eszméjét elakarják ejteni. — Kifejtettük, hogy nem lehet ezzel várni addig, míg az állam rendezné. Hiszen ebben az évtizeden belülről sincs arra, hogy az állam ezt az ügyet rendezné, legkevésbé megvalósítaná.

Minden más szükséglet, melyet a tervezet elősorol, eltörpül emellett.

Mindegyiket elodázhadják, csak ezt nem, ez halaszthatatlan, elsőrendű, életbevágó, mielőbb megvalósítandó életszükséglete Debreczen város lakosságának.

Bünt követ el, városa ellen a legnagyobbat vétkezik, talán épen nem is viseltetik városa iránt szeretettel az, ki elfogadja azt a nézetet, hogy szavazzuk meg a nagy kölcsönt, de tartuk függőben, odázzuk el a vízvezeték és csatornázás ügyét.

Ezt kiragadni, a nagy kölcsöntől elválasztani lelketlenség lenne, egyenlő

azzal a határozattal, hogy nem akarják, hogy Debreczen fejlődjen, a kor követelményeivel, kívánalmaival haladjon.

Ilyen megszegyenítő határozatot nem hozhat a polgárság érdekeinek képviselője, bizalmának tetéteményese: a közgyűlés; a maradiság, az ósdiság bélyegét nem sütheti rá Debreczen városára.

Hisszük és bizunk benne, hogy ezt senki sem akarja, bizunk abban, hogy a törvényhatóság tagjai szeretettel viseltetnek városunk iránt és épen e szeretet arra fogja indítani őket, hogy határozatukkal megvetik Debreczen haladásának, jövő nagyságának alapját és nem odázza el a vízvezeték és csatornázás kiépítését.

A vízvezeték—csatornázás a legfontosabb, legéletbevágóbb szükséglete ma Debreczennek, melynek elodázása, nagy véték, bűn lenne.

A debreczeni szőlősgazdák aggodalma.

A kedvezőtlen, nyakra-főre esős időjárás nemcsak az aratás elé gördítenek akadályokat, de pótolhatatlan károkat okozott a szőlősgazdáknak is. A debreczeni kertekben ugyanis fellépett a lisztharmat, ez a szőlőfűrtöket romboló szőlőbetegség, a mely különösen a Hatvan-utcai kertekben okozott sok kárt. A lisztharmat különösen kisebb-nagyobb mértékben minden debreczeni kertben konstatalható.

Rákóczi-ünnepély a Nagyerdőn.

Leidenfrost Ármán, a kiváló pirotechnikus, július 19-én Rákóczi-ünnepélyt rendez a Nagyerdőn. Az ünnepélyt tüzi játékkal köti össze, a melynek minden száma összefüggésben fog állani a kuruczvilággal. Lesznek látványosságok Rákóczi-korbéli harczi jelenetek stb. Leidenfrost nagy előkészületeket tesz az ünnepélyre és annak sikere érdekében mindent elkövet.

Török-Szakad Asztaltársaság.

A F-n M g-ből olvassuk az alábbi sorokat: Ugy látszik még mindig van jókedv a vidéken. — A kálvinisták Rómájából — Debreczenből, Gabányi Mislósnak, a népszerű negyvennyolcas képviselőnek — ki ismeretes arról, hogy érti és szereti a jó tréfát, — a következő levelet küldték: „Nagyságos képviselő ur! A legszittyább magyar városban — Debreczenben létező Török-Szakad Asztaltársaság a legmélyebb hálaérzettel eltelve, köszönetet mond és gratulál Nagyságodnak, hogy a nemzeti követelések vitájában a mi czimünket parlamenti nivóra emelte, e hó hatodik beszédében azt mondván: „Pedig meg kell retirálnia, ha török, ha — szakad.“ Midőn jelen sorainkkal ismételtelen köszönetet mondunk Nagyságodnak, kérjük, hogy a mostani heves viták napjaiban czimünket mentül többször egészséggel tessék használni. Debreczen, 1903. július 7. Mély tisztelettel: a „Török-Szakad Asztaltársaság“ — Arany Bika szálloda.

Felhő Rózsi Aradon.

Az aradi színháznak volt — jelenleg a debreczeni színház primadonnája, ismét fel lép az aradi színpadon. Felhő Rózsi pénteken játszik a „Lotti ezredesei“ operette czimszerepében. Szombat „Niniss“ czimszerepében lesz alkalma régi közönsége előtt játszhatni.

Veszedelemes barackszedés.

Majdnem végzetessé való szerencsétlenség történt tegnap a Loránffy utca 4. szám alatt. Kovács Józsefné kiment az udvara végén levő kerben barackot szedni. Szerencsétlenségére, egy olyan fára mászott fel melynek még igen gyenge voltak a galjai és nem bírták a nehéz súlyt. Kovácsné körülbelül 4 méter magasból zuhant a földre ahol, eszméletét veszve terült el, a ház lakói csakhamar segítségére siettek és a kórházba szállították. Dr. Katona Zoltán kórházi orvos vette kezetés alá a szerencsétlenül járt asszonyt akinek a bal karja eltört.

József főherceg és az aratók.

Egy régi magyaros szokás kedves meglepetésében volt része József főhercegnek. A főherceg, aki több napon át aradmegyei birtokán időzött, a napokban Hergostóra és Rekettyére rándult, ahol az aratási munkálatok már javában folytak. Az egyik buzátlán történt a kedves epizód. Meggyökeresült hagyománya a magyar aratóknak, hogy „megköti“ az urát, amint e öször megjelent a munkánál. A kisjenőiek is megragadták az alkalmat, hogy fenséges uruk iránti tiszteletüknek és szeretetüknek e téren is kifejezést adhassanak s amint megjelent köztük, két ifju szép leány nyomban elébe járult s a már készen tartott buzavirágokkal ékített fonott kötelet a karjára illesztették. József főherceg, akinek bizonyára számtalanszor volt már része az ilyesmiben, szemelláthatólag igen jól mulatott a jelenet alatt, a leányokat gazdagon megjutalmazta. Aztán mosolyogva fordult kíséretéhez.

— Igazán nagyon kedves volt, ezt a koszorút pedig elteszem emlékül.

Vakmerő csiny.

Szemtelen és könnyen végzetessé válható tréfát engedett meg magának Szabó Miklós tehén pásztor. A Nyiregyháza-fele menő vonat egyik II od osztályának ablakát verte be egy nagy kövel és csak a véletlennek köszönhető, hogy komolyabb baj nem történt. A feljelentést megtették a járásbírósnak.

A vasut és az aratás.

Nem ritka eset, hogy így nyárközép felé való közeledés idején a vasuti pályatest mentén minduntalan kigyuladnak a keresztbe rakott gabonakévek. Elővigyázatlan gazdák ugyanis olyan közel rakják le az egész évi termésüket a vasuti sín mellett, hogy maguk az ide oda szaladgáló vonatok gyújtják meg leghamarabb az ilyen könnyen tüzetfogó anyagot. Sokszor elég egyetlen tűzszikra, a mely kiszáll a lokomotív kéményéből, hogy lángra lobbantsa a kazlak és boglyák egész tömegét. Az aratási idő közeledése alkalmából a magyar államvasutak osztálymérnökségei most arra kérték fel mindenütt a hatóságokat, hogy szólítsák fel a gazdákat a meglévő belügyminiszeri rendelet betartására. A rendelet szerint a pályatesttől legalább 50 ölnyi, azaz 130 lépésnyi távolságban szabad csak elhelyezni a gabonakereszteket. E fontos rendelkezésre felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

A csendőrség reformja.

Az új közigazgatási javaslatoknak a kihágási bíráskodás és járási rendőrhatalósági intézkedéseivel szoros kapcsolatban állana a csendőrség reformja. Amint értesülünk, a közigazgatási reformoknak ez a része is készül. Első sorban a decentralizáció elve fog érvényesülni. Nincs is annak semmi értelme, hogy a kerületi parancsnokságok,

szárnyparancsnokságok székhelyén egész csapatok legyenek bekaszárnyázva, amíg a hol tényleg szükség volna csendőrségre, oda nem jut. Nem volt ezélszerű eddigelé a vidéki beosztás sem. Egy-egy szolgabírói járásban a viszonyokhoz képes 6—12 őrsparancsnokság önálló őrsparancsnok vezetése alatt áll, úgy hogy egy-egy szökevényt ugyanazon járásban egyik őrsparancsnokság a másik nélkül nem keresheti, már azért se, mert a nyomozást vezető őrsparancsnokság a szomszédos területen nem otthonos és ismerős. A főszolgabíró munkáját is rendkívül nehezítette és nehezíti az a körülmény, hogy nincs a járáshoz tartozó őrsök között olyan kapcsolat, melynek számai egy kézbe futnának össze s az egész járás közbiztonsági és kihágási dolgait áttekintve minden megkeresésnek azonnal és egyöntetűen felelhetne meg. Az új törvényjavaslat, mely a honvédelmi és belügyminiszeriumnak közös munkája, ezeken a hiányokon végre segíteni fog. Míg egyfelől a csendőrséget minél jobban decentralizálja, másfelől a járásörmesteri intézménnyel olyan régen nélkülözött szükségletnek tesz eleget, mely úgy közigazgatási, mint büntetőjogi szempontból kellően alig méltányolható. A járásörmesteri intézménnyel ugyanis meg lesz a szerves kapcsolat az egyes őrsparancsnokságok között s a közigazgatási rendőrhatalóság a járásörmesterben olyan hathatós segítséget nyer, mint aminő a régi dullók csendbiztosai volt. — A reform ezenkívül kiterjeszkedik a csendőrség legénység szolgálatának könnyébbítésére is. Eddig sok olyan haszontalan dooggal iskoláztak és foglaltak le idejét a csendőrnek, amire voltaképpen semmi szüksége sem volt. Ilyenek voltak például a büntetőjogi disztinkciók, melyeknek a csendőr abszolút semmi hasznát nem veszi, de azért bema-goltatják vele, pedig kellő előképzettség hiányában nem is értheti meg azokat. A készülő reformjavaslat ezeken a hiányokon mind segít s a csendőrség növelésére is megengedi, hogy a legénység állandóságát is nagyban fokozza. Ha a javaslat készen lesz, közigazgatásunk és biztonságunk nagy lépést tesz vele a haladás felé.

A zsidó születésznő.

A szentgyörgymegyei templomban csinos botrány történt a napokban az ottani plébános és egy zsidó vallású születésznő között, aki egy gyermeket vitt keresztvíz alá. A plébános szemtelennek nevezte a születésznőt, hogy mint zsidó vallású a keresztelésnél meg mert jelenni. A születésznő se hagyta magát és hasonlóképpen szemtelennek nevezte a plébánost, aki a más felekezetűek iránt a gyűlölködést szítja. Erre a plébános azt felelte, hogy a születésznőt kidobja a templomból. A születésznő pedig azzal vigasztalta meg a felebaráti szeretet hirdetőjét, hogyha hozzá nyul, nyomban kiontja a vérért, ott a templomban és a saját vérében fűrésztli meg.

Harcz a rendőrökkel.

Derecskéről jelentik, hogy a múlt napokban Csillag Izrael korcsmájában véres verekedés folyt le három rendőr és néhány garázda legény között. A rendőrök hárman bementek Csillag korcsmájába, hol a záróra után is tizennyolcz mulató legényt találtak. Felszólították őket a távozásra, de ezek botot ragadta, de ezek botot ragadtak és megtámadták a három rendőrt. Véres harcz fejlődött ki, melyben a káplár súlyosan megsebesült s a többi rendőr is sebet kapott. Karját az egyik legény éles konyhakéssel keresztül szurta. A sebesültet Mustó József dr. vette ápolás alá. A legényeket a csendőrök letartóztatták s nyomban megindították a vizsgálatot.

Véglegesített állatorvosok.

Gerő Dániel h.-szoboszlói, Sebestyén István h.-nánási, Szili József bősörményi, Ferencz István debreczeni m. kir. állatorvosokat, a földmívelési miniszter állásukban véglegesítette.

Vészkerület Debreczenben.

Hirt adtunk már, hogy Debreczenben ragadós száj és körömfájás lépett fel. A tanács ez ügyben a következő hirdetményt bocsátotta ki: Debreczen város területén a hasított körmű állatok közt a ragadós száj- és körömfájás fellépett. Ezen okból a szóban forgó betegséggel fertőzött harmadik, negyedik, ötödik, hatodik, kilencedik kerületek, valamint az ezekkel szomszédos, ez idő szerint még veszmentes első, második, hetedik, nyolczadik, állategészségügyi körzetekben egy vészkerület alakítottak. A vészkerület határain belül tartott állatvásárokat szarvasmarha, sertések és juhok felhajtása további intézkedésig beszüntették s a vészkerületből hasított körmű állatoknak állatvásárokat kivételével tiltották. — A vészkerületből hasított körmű állatoknak gazdasági munkák folytatása vagy levágás céljából szándékolt elszállítása hatósági engedéllyel történhetik. A vészkerületből hasított körmű állatok levágott állapotban a belföldi forgalomban a vágóbiztos egészségi bizonyítványával szabadon szállíthatók. Tekintettel végül arra, hogy a kór lefolyása szakértők véleménye szerint nem súlyos jellegű, azaz elhullásokkal nem végződik ugyan, — egyik állatról a másikra áttérjedése azonban elkerülhetetlennek látszik, — a kór lefolyásának gyorsítása s az ezzel járó előnyök, a város állatállományának az elrendelt zár alóli mielőbbi felszabadítása érdekében kívánatos, hogy a lakosság szarvasmarha és juh-állományának mielőbbi mesterséges befertőzése átoltások által megtörténjen. Kelt Debreczen, 1903. júl. 8-án tartott tanácsülésről. A városi tanács.

A borítal és hus-fogyasztási adó.

Érdekes törvényjavaslaton dolgoznak most a pénzügyminisztériumban. Arról van szó, — hogy az állam a borítal és a husfogyasztási adóját oda akarja ajándékozni a városoknak. Ezzel akarja rekompenzálni az állam a városokat azokért a tetemes kiadásokért, amelyeket az állam helyett közigazgatási munkálatokra fordítanak. Ez az ajándék, ha az 1901-ik esztendő husfogyasztási adó bevételét vesszük alapul, körülbelül huszonötödfél millió korona a városok javára. Lukács László pénzügyminiszter már régebben foglalkozik ezzel az eszmével. Egy ízben már az exorzéjában is utalt rá. Most aztán, hogy a deficitel küzködő városok száma évről-évre szaporodik és a városokra áthárított állami közigazgatás költsége egyre súlyosabban terheli a városok budgetjét, — ugyannyira, hogy nem ritka jelenség a városoknak nagyközséggé való visszaalakulása, — most aktuális vált ismét a pénzügyminiszter eszméje, sőt ma úgy áll a dolog, hogy pénzügyminisztériumban már dolgoznak az új törvényjavaslaton s a miniszter a Ház elé terjeszti a javaslatot, mihelyt a parlamenti viszonyok kedvezőbbek lesznek. Ezzel az ajándékkal tetemes veszteség éri az államot, annyi bizonyos, noha az utóbbi esztendőben a hus- és borítalfogyasztási adóbevétele megegyezik.

A miniszter tyukszeme.

Szent Bureaucratia elfedezheti az arcát: ami szégyen ma történt vele, az mégis hallatlan. Egy miniszter, akinek tyukszeme van és aki tyukszemét a miniszteri szobájában vágja ki — már csak ez kellett,

hogy odalegyen a hivatalos tekintély! Kolozsváry Dezső, az új honvédelmi miniszter az, aki ezt az operációt ma megcsélekedte a hivatal és a maga hátrányára. Az új miniszternek ugyanis egy kis baja esett a miniszteri szobában való tyukszemvágásnál, mert a szék kicsuszott alóla és a borotva-val megvágta a lábát. A hü és érzékeny szívé könnyomatos persze roppant megsajnálta a minisztert és sietett az eset publikálásával részvétre szólítani Magyarország népét, nem gondolva meg e lépés következményeit. Mert először is teljes részvétellel vagyunk a miniszter iránt, de a sajnálatért, amelyet aligha keresett, nagy árt fog fizetni. Oly daliás és elegáns embernek látszott, de most? Egy ur, akinek tyukszeme van! No ezt se fogja ezentúl gukkerezni a karzati szép asszonyok, holott eddig oly rokonszenves figyelemben részesítették. — De meg azután a minisztérium tekintélye! Még elképzelni is kapitálisan mulatságos a jelenet, ahogy ül a miniszter a hivatali szentélyben és míg odakün az előszobában lábujhegyen járnak az emberek, hogy ne háborgassák ő excellenciáját, aki a bezárt ajtó mögött bizonyára valami fontos államügyön töri a fejét, addig a legfőbb Jupiter lerugja cipőjét és meztelen lábát odatámasztva egy kegyelmes karosszéknak, arczán a halálos komolyság kifejezésével meggörnyesíti gerinczét és neki áll, hogy kivágja a tyukszemét. Vajjon ki fog még ezután hinni a bezárt miniszteri ajtó minisztériumában? Oda van ez is, mint a miniszter férfiszépségének illuziója, — egy éles borotva ekkora csorbát tud vágni. Egyébként Kolozsváry Dezső elég könnyen viseli a sebesülést és miután kötést tettek a lábára, ép úgy járkal mintha semmi sem történt volna. Mi lesz azonban, ha majd a parlamentben reá is lépnek a miniszter tyukszemére?

Halál a kutban.

Megrendítő esetről értesít bennünket sarkadi levelezőnk. Tégnap egy odaváló gazda Sárközi Benjáminnak virágjában levő szép Károly nevű fia a nagyapjánál Sárközi Józsefnél a kutba ugrott. Eppen a templomból jöttek ki az ajtatos hívek, mikor a faluvég utcán többeket láttak odasietni Sárköziék házához. Persze rövid idő alatt sokra szaporodott a kíváncsiak száma, kik csodálkozva és nagy sajnálattal látták, hogy egy tizenhét éves fiut huznak ki a nagyapai háznál a kutból. Először egy kis leány vette észre az esetet, ki a kuthoz szaladván lekialtott:

— „Mit csinálsz Károly?”

De akkorára már elmerült a leány s a kis leány unokatestvére rémülten szaladt be a házba segítségért, ami már későn érkeztek. Szülei bántak tulszigoruan a szegény szerencsétlennel. Már több év óta nem is lakott odahaza, hanem nagyszüleinél tartózkodott. Most is veréssel fenyegették, ami elől azután a halálban kereste a menedéket. A szülők ellen a legszigorubb vizsgálatot megindították, a holttestet pedig ma boncolják fel.

Önbizalom.

Immár kétségtelen tény, hogy Khuen-Héderváry az ország legoptimistább embere. Ő rendületlenül hiszi azt, amit kivülről alig hisz még valaki ez országban: hogy ő sokáig fog ülni a miniszterelnöki székben. És ez nemcsak pusztán érzés, homályos sejtés benne, hanem szilárd meggyőződés, amelyért áldozatokat is hoz. Például most teljesen új butorzatot rendelt a miniszterelnöki lakásba és mert a lakóhelyiséket szűknek találta, három hivatalnoki szobát is hozzákapcsoltatott, persze a kellő átalakítá-

sokkal. A miniszterelnök kikötötte, hogy szeptemberig el kell készülniök a butoroknak, mert akkor majd szüksége kezd lenni rajuk. Talán mondanunk sem kell, hogy jó masszív butorokat rendelt; olyanokat, amelyek meg sem látszik husz-harmincz esztendő.

Takács Zoltán fufangja.

A szegedi Csillagbörtönbe került Takács Zoltán ismét beszélt magáról. Az volt az első hír róla, hogy olyan előrehaladott tudóvészben van, hogy már nem sokaig viszi. Takács Zoltánt el is helyezték a rabkórházban, hogy ott ápolják a baját. De úgy látszik, még sem olyan nagy a baja Takács Zoltánnak, hogy az ő régi fufangossága ne dolgozék benne. Előbb a fegyház minősítésétől szabadult meg azáltal, hogy mellbetegnek mondta magát. Ezért engedték megneki, hogy a szegedi börtönben tölthesse ki a büntetést. Takács Zoltánnak a fufangja azonban ezen is enyhíteni akart és a Csillagbörtönben olyan súlyos állapotot mutatott, hogy mindjárt a rabkórházban helyezték el, ahol természetesen még jobb ellátásban részesülnek a rabok. Takács Zoltán innen is jobb helyre vágyik. A börtönkórházban beszéltek, hogy az elítélt kurucz ifju most ismét elmebajt szimulál, nem eszik és nem iszik, hogy mesterségesen kell már táplálni. Takács Zoltán úgy gondolja, hogy majd elszállítják Moravesik klinikájára, ahol a megügyelő osztály kórházában még jobb sorsa lesz. Ennek a szimulálásnak azonban most már nem nagy hitelt adnak a börtönben, mert Takács egyszer már megkísérelte a Csillagban ezt a komédiát. Másrésztől azt beszéltek a börtönörök, hogy Takács Zoltán csakugyan olyan súlyos beteg, hogy rajta már aligha segít az orvosi tudomány és a mesterséges táplálás.

A nagyváradai napszámos-sztrájk.

A nagyváradai napszámos-sztrájk, bár a nagyobb építővállalkozók hajlandóknak mutatkoztak a munkások követelését teljesíteni, nem szünt meg, mert a Nagyváradai Építőipartársulat avatkozott az ügybe és meghusítottta a megegyezést. Az asztalossegédek bérharca szünőfélben van; két mesternél már munkába állottak a segédek. Egy másik táviratban a következőket jelentik: A sztrájkoló munkásokat nagyon elkeserítette, hogy a vállalkozók tegnap ígéreteiket visszavonták. A munkások reggel csoportosan bejárták a várost és a munkát megakadályozták. Erre a kömüves segédek is abbahagyták a munkát. — A rendőrökkel összetűzés is volt, mire a főkapitány katonai segílyt kért. Egy félzászlóalj gyalogság kivonult. A kaszárnyákban gyalogság és lovasság áll készenlétben. Délután Berde Ferencz polgármesterhelyettes tárgyalta a vállalkozók és munkások kiküldöttjeivel. Négy órára megegyeztek aképpen, hogy májusig férfi munkásnak 18 fillér, női munkásnak 14 fillér óradij jár, ezentúl pedig 20, illetve 16 fillér. A Rédey kertben tanázó munkások a megegyezést örömmel fogadták.

Rákóczi emléke.

A körmeneti iparos-ifjuság önképző egylete vasárnap júl. 5-én délután 4 órakor a Korona-vendéglő kerthelyiségében II. Rákóczi Ferencz emlékére Rákóczi-ünnepélyt rendezett. Az ünnepély igen népes volt és fényesen sikerült. A műsoron Rákóczi emléket dicsőítő szavaltok és énekszámok szerepeltek. Este sikerült táncmulatságot rendezett a fiatalság. A tiszta jövedelmet a Rákóczi-szobor alapja javára fordítják.

Innét-onnét.

(Debreczeni cigányok a szászok között.)

A Kiss Béla zenekara ügyes, nevezetes zenekar itt Debreczenben is. Ez a fiatal, jeles hegedős primás sokszor szerez éreztetést a debreczeni mulatóknak, akiknek e helyről adom tudtul, hogy kedvelt cigányuk jól szervezett zenekarával jelenleg a szászok között terjeszti és népszerűsíti a magyar nótát.

Kiss Béla a Nagyszabennel szomszédos Vizaknai sósfürdőbe van szerződötve (zenekarával) a fürdői diszes közönség szó- rakoztatására. A tapasztaltak után mondhatom, hogy mind Vizaknán, mind a szomszéd Nagyszabennben igen népszerűek a debreczeni cigányok, a kik időről-időre bejár- nak Szabennbe is hangversenyezni, holott mindig nagy közönséget gyűjtenek össze magyar cigányos szilaj és eredeti nótázá- sikkal. És tekintettel arra, hogy Vizaknán a sóstengerszemekben bájos fürdőruhában és a szabadban, ezer tekintetnek kiteve, für- döznek a hölgyek is, nem lehetetlen, egy- szer csak híre halljuk, miszerint egyik vagy másik barna fiu vizitündért hegedült a tóból magának . . . No de léssen is majd akkor (haza)jövet) a késes utcái és szomszéd Faraó knalyságbeli sorokon szemeknek kikaparása ; mert fürge kezű, tüzesvérű barna szépek a debreczeni cigánylányok s menyecskék.

(Mile Pali szabadságon.)

A debreczeni lapokban egy rövid hír jelent meg. A bűnügyi rendőrség érdemes fiatal fogalmazója, Mile Pál szabadságra ment . . . Ennek a vakációzásnak az a története, hogy Mile Pál, ki még csak 28 éves, de már is 115 kilónyi körmagyar, so- ványodni akar. De mivel Franczenszabót kissé távoli községnek találja a „basahalom- tól“, Mile Pali az ipósának, Otrokosi Végli János kurátor bátyáknak az egyik hatá- runkbeli ligetes-berkes tanyájára telepedett ki. És hogy a kelő testmozgása is megleg- nyen a soványító gyógymóddhoz, vastenge- lyes kocsi és „egy lovakat“ vásárolt, most ezután jó Mile Pál ezen az alkalmatosságon sűrű-forog a tanyai üdülőhely és Debre- czen között, hová naponként bejárogat a rendszeres délelőtti sörözésre és délutani literezésekre . . . És a bűnügyi osztály kö- rében napról-napra erősebb lesz az a hit, hogy Mile Pálnak befejezett soványító ku- raja után a 125 kilót is sikerül játszva le- nyomni . . . Nincs még veszte czívis ország.

nemes Portörő Kelemen.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a Frohner szálloda csinosan berendezett, Ud- var-kert helyiségében.

A diák nálunk és Amerikában.

Érdekes levelet kaptunk a napokban Ferenczi Arthurtól, a ki két év óta Ameri- kában él s közleményeivel időközönként föl- keresi lapunkat. Azt írja többek között, hogy nem hiába hívják Amerikát a munka hazá- jának ; ott az időt alaposan kihasználják s talán a kerek világon sehol se érvényesül az „idő pénz“ elve jobban, mint Ameriká- ban. A mi diákjaink a vakációt edes sem-

mit tevással töltik el, szórakoznak, mulat- nak s a mint mondani szokás, a tanév fá- radalmait pihenik ki. Az amerikai diákok a nagy vakációban csaknem valamennyien bizonyos foglalkozást keresnek és tovább tanulnak, vagy dolgoznak. Egyesek beáll- nak az ipartelepekbe s valami mesterséget tanulnak, mások a képzsművészetek vala- mely ágában gyakorolják magukat s van- nak, a kik pénzkeresettel járó foglalkozást biztosítanak maguknak.

Ezekből válnak aztán az igazi életre- való emberek. Vajjon Magyarországon mi- kor jönnek a diákok arra a gondolatra, hogy az amerikai „kartársak“ példáját kellene követni? Talán soha. A mi népünk ké- nyelemszerető s nem valami szívesen gör- nyed a munkában. Keleti kényelem a mi karakterisztikus tulajdonságunk. Mentől több ünnep és munkaszünet kell a magyarnak s mentől több vakáció a magyar diák- nak. A szülők, meg a pedagógusok is úgy okoskodnak, hogy nem szabad a diák lelkét, szellemét kifárasztani, mert a test fejlődésére káros hatású a sok tanulás és munka.

Az amerikai diákoknak nem sok. Birják. Amerikában az iskolai év alatt még éjjeli tanfolyamokat is rendeznek, amelyeken a diákok különleges és rendkívüli ismereteket sajátítanak el. Ez is megy, ez is lehet; a nélkül, hogy lesatnyulnának. Igaz, hogy ott a tanítási modor nem olyan vaskalapos, kat- hedrális, hanem inkább könnyed, szórakoz- tató; ugyszólván élvezet el tanul a diák. Ha az éjjeli tanfolyamokat nem is tartjuk köve- tendőnek, azt hisszük, hogy a vakáció praktikus kihasználása a mi diákjainknak se ártana.

A diák drámája.

Egy fiatal szerelmes gimnázista em- berölés kísérletével vádolva állott tegnap a szegedi büntető törvényszék előtt.

Böresök Imre, az elmúlt iskolai év elején még a szegedi városi főgimnázium VIII. osztályának volt növendéke. Szerelmes volt egy gesztenyehajú, tüzes szemű, szép alsóvárosi leányba, Csiszár Etelkába, akinek a kezét is megkérte, de mert hát nincsen rózsza tövis nélkül — kosarat kapott. Nem ugyan a bogárszemű alsóvárosi leánytól, mert ez szintén fülig szerelmes volt a diák- ba, hanem a leány szüleitől, kik abban a nézetben voltak, hogy az alig 19 éves diák fiatal még a tüzhelyalapításhoz, no meg még a katonasor is előtt van. A leányt különben is masnak szánták a szülők.

A fiatal szerelmesek nagy lelki tusa után elhatározták, hogy ha már az élet- ben nem egyesülhetnek, egyesülnek a ha- lálban.

A szárnyaszegett szerelmesek ezután végzetes tettüket meg is kísérelték. Bör- esök Imre revolvért vásárolt s ez év febr. 18-án több órai bolyongás után betért sze- relmesével egyik barátjának Szabadsajtó-u. 47. sz. a. lakására s itt kétszer rálőtt a leányra, azután mikor ez vérző testtel el- esett, önmagát lötte fejbe. Szerencsés vé- letlen folytán azonban mindketten megme- nekültek a haláltól. Böresök Imre 24 napig, Csiszár Etelka 18 napig feküdt halálvívő- dásban.

Böresök Imrét az ügyészség vádirata alapján tegnap vonta felelősségre a büntető törvényszék. Ugy a vádlott, mint a tanu- ként kihallgatott leány azt vallotta, hogy közös elhatározással akartak a halálba menni.

— Mióta szeretik egymást? kérdezte az elnök.

— Hat éve! — felelte szemlesütve Csiszár Etel.

Csiszár Etelka nem kívánta Böresök megbüntetését.

A bíróság rövid tanácskozás után bele- egyezes folytan elkövetett emberölés kísér- léteben mondta ki vádlottat bűnösnek s a tulnyomó enyhítő körülmények figyelembe vételével 100 kor. pénzbüntetésre ítélte.

Egy főszolgabíró basás- kodása.

Dr. Nikosevich Kanut zentai főszolga- bírónak különös fogalmai vannak a magyar törvényekről. Ez a nemzetiségi szabású fér- fiu, egyébként a zentai járás főmögulja, fölfüggesztette Szabó Antal meholi községi bírót, aki az ő kedve ellenére szavazott a képviselő testületi közgyűlésen.

Az eset a következő: A moholi elől- járáság azzal a javaslattal járult a közgyű- lés elé, szavazza meg az ujonnan föláll- tandó tanyai iskolák költségét. A közgyűlés elvetette a javaslatot, mert a meglévő hat iskola elégséges a tankötelesek ellátására és a község amugy is annyira meg van terhelve, hogy 300.000 korona adóságot alig képes törleszteni: A kivándorlás pedig az utóbbi időben Mohol vidéken is elterjedt és a közgyűlésnek gondoskodnia kell a köz- jólét előmozdításáról. Szabó Antal községi bíró a javaslat ellen szólt, de csak akkor, amikor a bács megyei közigazgatási bizott- ság utasította a községet az iskolák létesí- tésére.

A község ugyanis e határozat ellen a belügyminiszterhez intézett fölebezést és ezen apellata mellett foglalt álláspontot a bíró is. A zentai basa, hivatkozva arra, hogy a bírónak a képviselőtestületet nem lett volna szabad befolyásolnia, Szabó Antal ellen el- rendelte fegyelmi vizsgálatot, fölfüggesztette állásától és fizetését egyharmad részben állapította meg.

A főszolgabíró szerint az iskolák föl- állítását a megyei bizottság szükségesnek tartotta és így a községi bírónak kötelessége lett volna ily értelemben szavazni. Igen ám, csak hogy Mohol község a belügyminiszter- hez fölebezett s így a végleges határozat még ismeretlen. A községi bíró az önkény- kedő főszolgabíró határozata ellen, a köz- gyűléssel együtt, a megyei alispánhoz föleb- bezett.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (22.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

(A sas fészek elhanyagatlik.)

Nem hiába jósolta az osztrák és Bécs romlását a Bercsényi tábori jóvendőmondója, Konez Márton uram, Dudvág vízi tallósköz- ségi vízi molnár, akit Bercsényi: Habakuk prófétáról einevezett „az én tallósi Habakuk molnáromnak.“ Az írás könyvét sok-sok esz- tendőn át olvassgatta ez a molnár a malom- kerekék méla kerepelése, a Dudvág víze bugó locsogása mellett, mikor a próféták jelentéseit nemzetére vette. A csöndes vízi malomban rajongó, jövőbe látó lélek fejlődött belőle, aki a haza árva sorsát siratván, midőn végre hallotta a kurucz vitézek riadó- tárogaitóit, látta győzelemről-győzelemre repülni a szabadság aranyos zászlóit, midőn

daliás, gyönyörű szép kurucz vitézek ezrei száguldtak elő, mintegy varázslatra és a zsarnok elbizakodott zsoldosait hajszolák az országból ki, kifelé, sőt túl a határon is. A rajongó molnárból ekkor tört ki a rég visszafojtott lelki tűz, oda szegődött maga is a Rákóczi táborába és éppen Bercsényi fogadta a pártfogása alá. A bibliás ember rajongó ittasságában szentírásbeli jóslatokhoz hasonlatos jóvendőket mondott a magyar nemzet fényes diadalmairól, Rákóczinak királyi székéről, Bécs falainak leomlásáról. A nép és a kurucz vitézek álméikodva hallgatták a vizimalomban növekedett prófétát. Szavait szent igéként vették. Ő jósolta azt is bibliai virágos szavakkal, Bécsre czélozva:

— A sasfészek elhanyattatik!

Sajnos! az a sasfészek nem hanyattatott el; de a tallósi Habakuknak kitűnő hasznát vették a kuruczvezérek. Ő lett a kurucz seregek egyik legvakmerőbb kémje, aki e veszélyes hivatalában megjutalmazhatatlan hasznára és támogatására volt a nemzeti ügynek, a kurucz seregeknek. Csodával volt határos, mennyire tudta az osztrák seregek járását, az osztrák vezérek szándékait. A kuruczok nem egy meglepő győzelmet éppen az ő kém szolgálata alapján vívtak ki. Sőt néha még a jóslatai is beváltak. Éjjel, nappal, fagyban, tikkasztó hőségben ezer halálos veszedelem között így szolgálta hazáját a tallósi próféta. Pedig beteges volt a testje; hanem a szent hazaszerete, a szent szabadságvágy megacézolták roskadozó inait és emberfölötti képességekre, erő kifejtésre gerjesztették az egyszerű hektikás vizi molnárt, aki így jóvendőlte:

— Az sasfészek elhanyattatik! . . .

Ezt azonban nem érte meg a nemzeti ügynek ezen hűséges, rajongó szolgálója, aki minden jutalom elfogadása nélkül vitte a gyilkos fegyverek közé életét. Kémkedés közben csípte meg az osztrák és noha Bercsényi mindent elkövetett kiszabadítására, több fogolyosztrák főtisztet is adott volna érte cserébe . . . Odaveszett rajongó Konez Márton uram. Az osztrák kegyetlen halállal végeztette ki.

Dudvág vize mellett még sok ideig roskadozott egy magános, mohosvizű malom. Többé nem került molnár, aki a kurucz próféta malom kerekét megindította volna. Babonásan kerülte el a pórnép. Elpusztult, mint gazdája, aki hazáját, a haza szabadságát életénél is többre becsülte. Odapusztult a molnár. Megállott a malom. Beszédes garatja öröké elnémult. Csak a habok locsogtak az öreg malom oldalán szomorúan, busan a magyar vitézek vére hullajtásáról az édes szabadságért.

(Folyt köv.)

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban
27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban
37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilék, douchesse szaténok, és mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqé újdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chifonok, csikós jegyű havasi vásznak, Szepességi Damast asztalneműek, törülközők, ágyszaténokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztal terítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom szolid olesó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

Eladó

Teleky-u. 75-dik sz.

ház

4 rendbeli kisebb és nagyobb lakosztállyal, a házban szép kert. — Fizetési feltételek kedvezők.

Értekezhetni Hunyady-u. 4. Straub Antal gyógyszerésznél.

3286—1903.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a város határában levő mezei dülő utak kitüzéséhez és állandósításához szükséges mintegy 2000 (kettőezer) db. fagyálló kemény kőből készült 1.00 m. hosszú 15—15 czm. vastag oszlop biztosítására írásbeli zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdet.

Felhivatnak mindazok, kik ezen versenytárgyalásban résztvenni kívánnak, hogy ajánlataikat összegük 5 %-ának megfelelő bantpénzzel vagy óvadékképes értékkel felszerelt zárt írásbeli ajánlataikat Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalához 1903. évi július hó 25. d. u. 5 óráig nyújtásuk be.

A szállítandó oszlopok rajza s a részletes ajánlati feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A beérkezett ajánlatok 1903. évi július hó 26-án d. e. 10 órakor a városháza nagytanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Debreczen sz. kir. város tanácsa fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon válasszon esetleg azok mellőzésével az oszlopok beszerzése iránt tetszése szerint intézkedhessék.

Debreczen, 1903. jun. 22.

A városi tanács.

Saját 20 lóerős gőz- és villamtelep erőátvitel és világítás céljaira.

DEBRECZEN, Szénavasártér.

Naponta előadások Julius 9-től kezdve 6. 7. 8. és 9 órakor este.

UJ! A belgrádi királygyilkosság! **UJ!**

XIII. Leó pápa a Vatikánban. — eredeti felvétel.

500 izzólámpa. BIOSKOP „Grand Prix”
10 ivlampa. Páris, 5 hónapja

javított KINEMATOGRAP Budapestén!!

Apró, elmosódott képek nincsenek!

Élethű, természetes mozgások, a nap nevezetesebb eseményei, humoros történeti képek, valamint transformationsfihnes egészen 300 méter hosszúságban mutattak be.

Mivel azon vagyok, hogy e nemben mindenkor a legujabbat és legjobbat adhassam, remélem, hogy az itteni közönség jóindulatát és szives támogatását is kinyerhetem ezen igen érdekes vállalatom számára.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. — Ezen előadáson Doyen tanár két érdekes operációja is bemutatatik.

Együttal felhivom a nagyérdemű közönség figyelmét villamos galoppád Carousselemre, amely valódi esemény a karusszel-építés terén.

Mozgó lovak! Hajók! Gondolák!

Belépti díjak: Zártszék 80 fill. I. hely 60 fill.
II. hely 40 fill. III. hely 30 fill.

Tisztelettel

Narten György

Hannoverből.

Saját 20 H. P. gőz- és villamtelep erőszolgáltatás és világítás céljaira.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitűnőnek elismert
dr. Síchulsky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használtatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Síchulsky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítása s megóvására, mely által egyúttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTESZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilette szappan. A bőrt finomra és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésztárában (Tisza palota), **Dr. Rothnek V. Empl, Mihálovits Jenő** gyógyszerésztárában.

Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan.

Minden ártalmas vegytételtől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Gyomor-, bél- és vértisztító kuránál
már félpohár természetes

Igmándi keserűvíz

reggelként használva, kitűnően beválik.

Kapható gyógyszertárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:

Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

Raktár Budapestén **Édeskuty L. cégnél.**

Export Amerika és Angolországba.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a »Kigyó«-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörősítés, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítálságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó powder, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; háromféle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörősítés legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihálovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihálovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.